

Finansdepartementet
PB 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 16.03.2012
Deres ref: 10/2389 ReE

Høring - rapport fra arbeidsgruppe om regnskapsføring av ny AFP-ordning i privat sektor

Vi viser til høringsbrev av 16.11.2011, og kontakt vedrørende utsatt høringsfrist.

1. Innledning og generelle kommentarer

Den Norske Aktuarforening (nedenfor kalt Aktuarforeningen) avgir med dette sin uttalelse til denne høringen.

Aktuarforeningen har i sin høringsuttalelse i hovedsak fokusert på de aktuarielle forhold i høringsforslaget, men Aktuarforeningen har også valgt å kommentere enkelte ikkeaktuarielle problemstillinger.

Aktuarene i konsultantselskapene som foretar IAS/NRS6-beregninger har fått henvendelser fra foretak som ønsker å beregne sin andel av pensjonsforpliktelsen vedrørende ny AFP. Fra et finansielt synspunkt er det viktig at foretak som omfattes av ny AFP-ordning viser sin reelle forpliktelse og pensjonskostnad i regnskapet eller som relevante noteopplysninger.

Aktuarforeningen mener det er fullt mulig å beregne (estimere) totale forpliktelser i den nye AFP-ordningen og at denne målingen av forpliktelsen er tilstrekkelig pålitelig til regnskapsformål. Momentene som er lagt frem i rapporten spesielt vedrørende usikkerhet om det lar seg gjøre å fastsette de ulike parametre er etter vårt syn ikke tilstrekkelig til at en pålitelig estimering av forpliktelsen ikke lar seg gjøre. Det må, som det fremgår av rapporten, gjøres antagelser på hvor mange av dagens medlemmer som ikke vil fylle vilkårene for å få AFP. De ulike parametre og sannsynligheter vil kunne estimeres dersom Finansdepartementet og Arbeidsdepartementet legger til rette for informasjonstilgang.

Aktuarforeningen mener, i likhet med arbeidsgruppen, at den nye AFP-ordningen i privat sektor omfattes av IAS19 /NRS 6. AFP-ordningen er en flerforetaks ytelsesordning og forpliktelsen skal i utgangspunktet balanseføres. Aktuarforeningen går i det videre høringssvaret ikke nærmere inn på dette punktet, men konsentrerer høringssvaret rundt det vi anser som viktigst, jf pkt 2 og 3 nedenfor.

2. Finnes det tilstrekkelig datagrunnlag for å beregne den totale forpliktelsen og kan denne forpliktelsen estimeres

For å kunne estimere ytelsen og forpliktelsen til ordningen og enkeltmedlemmer, er det nødvendig med inntektsdata for det enkelte medlem gjennom yrkeslivet, og helst samtlige år fra hun er 13 år. Dette er datainformasjon Arbeids- og velferdsetaten har og det bør legges til rette for at Felleskontoret eller eventuelt andre kan få tilgang til disse dataene.

Når dataene er tilgjengelige og de andre parametrene og forutsetninger lar seg estimere, mener Aktuarforeningen det er mulig å beregne forpliktelsen på totalnivå.

3. Lar totalforpliktelsen seg allokere til medlemsforetakene på en konsistent og pålitelig måte

Arbeidsgruppens rapport har etter vår oppfatning ikke utredet i tilstrekkelig grad om det finnes allokeringesnøkler som ut fra et aktuarfaglig ståsted vil være tilstrekkelig pålitelig til regnskapsformål. For å kunne faglig vurdere og konkludere om en allokeringesnøkkel er konsistent og pålitelig over tid må det først foretas beregninger/simuleringer på forpliktelsen på totalnivå og deretter foretas estimering av ulike allokeringesnøkler.

Det bør også kartlegges om et tilstrekkelig stort foretak, som en tillem্পning, kan beregne forpliktelsen ut fra egen bestand for å generere dette opp til en totalforpliktelse og allokere en andel av denne estimerte totalforpliktelsen for eget foretak. Det kan ikke utelukkes at dersom det foreligger måling av totalforpliktelser for ordningen, kan en forenklet allokeringesnøkkel bli konsistent og pålitelig for større foretak. For små foretak trenger imidlertid ikke slike nøkkel nødvendigvis være pålitelige. En forenklet nøkkel kan for eksempel være lønnsgrunnlaget for hele ordningen målt mot lønnsgrunnlaget for enkeltforetakene. Nøkkelen bør trolig over tid justeres for avvik i langsiktig turnover og lønnsutvikling i det aktuelle foretaket sammenlignet med fellesskapet totalt.

Denne tentative allokeringesnøkkelen kan ikke utelukkes som en konsistent og pålitelig allokeringesnøkkel før det er foretatt estimeringer og analyser. Det er derfor viktig at mulige allokeringesnøkler blir utredet.

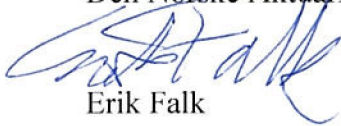
4. Avsluttende kommentarer og oppsummering

Det er i ny AFP liten forsikringsteknisk eller aktuarmessig sammenheng mellom betaling av premier og uttak av pensjon både på individnivå og bedriftsnivå, samt at det er liten sammenheng mellom forpliktelsen på totalnivå og fremtidige premier på bedriftsnivå. Styret i Fellesordningen har mulighet til å fastsette en premie som i større eller mindre grad medfører fondering. Så lenge ordningen bare delvis blir fondert, vil alderspensjon fra AFP-ordningen kunne oppfattes som billigere enn alderspensjon finansiert gjennom tjenstepensjonsordninger i henhold til foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven og eventuelle nye produkter i bedriftsmarkedet der forsikringstekniske og aktuarmessige beregningsmetoder må følges. Dette kan gi konkurransevridende effekter fordi bedriftene velger AFP i kombinasjon med lavere dekningsgrad fra tjenstepensjonsordningen. Det er derfor viktig at de faktiske pensjonskostnadene for AFP-ordningen kan beregnes på foretaksnivå.

Aktuarforeningen mener at totalforpliktelsen i ordningen kan beregnes, og det bør legges til rette for at det blir utført beregninger. Det må foretas beregninger/simuleringer av ulike allokeringesnøkler før det eventuelt kan konkluderes på spørsmålet om forpliktelsen kan allokere pålitelig til medlemsforetakene. Dersom det skal iverksettes

beregninger/estimeringer og analyser kan Aktuarforeningen være behjelpelig med å videreformidle oppdraget via foreningens medlemmer.

Med vennlig hilsen
Den Norske Aktuarforening

Erik Falk
formann

Den Norske Aktuarforening (DNA) er en frittstående, uavhengig profesjonsforening som er åpen for alle som har aktuarutdannelse eller tilsvarende kvalifikasjoner. Foreningens formål er å fremme utøvelsen av aktuarfaget og medlemmenes felles interesser. De aller fleste aktuarer som arbeider med forsikringsfaglige spørsmål, er medlemmer av foreningen.

